

De praktisk-musiske fag på Middelfart Friskole

I formålsparagraffen for Middelfart Friskole står der bl.a. at skolen ud over at medvirke til elevernes alsidige udvikling skal prioritere læsefag, praktiske fag og musiske fag lige højt. Og samtidig at fagene bør indgå i en helhed. Skolen skal forblive en lille skole, hvor børnenes hverdag ikke nødvendigvis er opdelt i fag og timer, og hvor børnenes individuelle udvikling, interesse og arbejdstempo kan tilgodeses.

På Middelfart Friskole tænkes således de praktiske og musiske dimensioner ind i alle fag og al undervisning på skolen.

Hvor det er muligt og falder naturligt skal underviseren tilstræbe at inddrage relevante aspekter af disse dimensioner. Dette afspejler sig i hele den struktur som undervisningen med fag og skemaer er bygget op omkring.

Når der i forlængelse heraf tales om de praktisk-musiske fag på Middelfart Friskole, menes der hermed en fællesbetegnelse for en række vidt forskellige fag.

Når vi på Middelfart Friskole vælger at lægge stor vægt på det praktisk-musiske skyldes det primært, at vi på denne måde ønsker at styrke elevernes personlige udvikling – fordi det netop medvirker til en alsidig udvikling, som tilgodeser det hele menneske. Eleverne skal opleve, at det er lige så værdifuldt at være dygtig til at skabe noget med sine hænder, at kunne udtrykke sig gennem musik, billedkunst eller drama eller poesi. Den kreative og musiske udtryksform skal gennem hele elevens skolegang bidrage til elevens samlede kundskaber.

Skolen ønsker på denne måde at give eleverne disse dimensioner med i rygsækken i overbevisning om, at det vil gøre den enkeltes liv rigere, mere mangfoldigt og samtidig give dem bedre forudsætninger over for kravene i deres fremtidige virke.

Gennem de praktisk-musiske fag opnår eleverne samtidig kundskaber og færdigheder, der vil øge deres forståelse for sammenhæng mellem teoretisk viden og praktisk udfoldelse. Ud over at integrere den praktisk-musiske dimension i alle fag tilbyder Middelfart Friskole selvstændige timer på alle klassetrin i form af værkstedshold på tværs af årgangene samt valgfag fra 3. til 9. klasse.

Ud over disse timer ligger der fast 2 fælles emneuger eller temadage i løbet af et skoleår for alle klassetrin, som også primært tager udgangspunkt i det praktisk-musiske.

Ligeledes bruger vi på skolen 25 min. undervisningstid hver dag på fællestimer for alle skolens elever. Her indgår der fast sange, musik, historisk-poetiske fortællinger, eventyr, myter, sagn og de store fortællinger samt krop og bevægelse.

I Overbygningsklasserne har eleverne fra 6.-9. klasse 2 uger pr. skoleår med projektopgaver. Blandt kravene til projektopgaven er, at eleverne bliver bedt om at præsentere deres opgaver med understøttelse af en praktisk-musisk opgave. Her får eleverne rig mulighed for at vælge hvilke elementer fra det praktiske-musiske felt de vil inddrage. Her ses alt fra bygning af vindmøller, over drama til billedkunst og musikalske indslag.

Det kreativ-musiske fag skal således ikke ses som en modsætning til de boglige fag på Middelfart Friskole, men som 2 fagblokke, som forudsætter hinanden og som skal sikre at al undervisning går op i en højere enhed for alle elever på skolen.

De praktisk musiske fag i indskolingen

I 0.-2. klasse har vi **indskolingstimer** 4 sammenhængende lektioner om ugen.

Vi skal give børnene grundlæggende basis viden i følgende værksteder/fag: køkken = madkundskab, træværksted/snitte = sløjd, billedkunst, håndarbejde, drama, bevægelse og give dem mange historier, sagn og eventyr.

I det hele taget øge deres interesse og gøre dem nysgerrige til resten af deres skoleliv.

Vi skal bygge op til projekter/projektarbejdsformen i de større klasser, så de kender tankegangen: Hvad vil jeg undersøge, hvad ved jeg og hvordan og til slut...hvad lærte jeg så.

Som en helt naturlig del indeholder indskolingsdagene/emnerne altid dele af dansk, matematik, N/T og historie.

Vi bruger tid på gruppedannelser på flere forskellige måder :

Eleverne vælger eller ønsker en makker, vi trækker lod, vi lærere laver grupper ud fra vores grundige kendskab og viden om egne klasser, vi kønsopdeler eller klassesdeler.

Alt i alt har vi lovet vores kolleger, at den røde tråd i alle fag begynder hos os i indskolingen, vi har et godt indtryk af, hvad de gerne vil have børnene ved/kan inden de kommer på mellemtrin (og i overbygning).

Vi arbejder for at skabe udfordringer og rammer, så børnene udvikler en sund identitet i et trykt fællesskab.

Vi udfordre det enkelte barns personlighed, for derved at flytte grænser.

Tager udgangspunkt i den enkelte og giver plads til medbestemmelse.

Vi arbejder med empati, for at få redskaber til at omgås hinanden og undgå konflikter

Drama:

Formålet med drama i indskolingen er at udvikle elevernes lyst og kunnen til at bruge drama som udtryksmiddel. Undervisningen skal udvikle elevernes kommunikationsform, som en mulighed for at indleve sig i mennesker og situationer. Eleverne skal gennem praksis øge deres forståelse af den dramatiske udtryksforms kropslige og sociale muligheder.

Slutmål:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder der sætter dem i stand til at

- Turde give slip på sig selv.
- Optræde med enkelte virkemidler.
- Mime en enkel ordløs fortælling.
- Optræde som en fiktiv figur i en given sammenhæng.

Håndarbejde:

Formålet med håndarbejde i indskolingen er, at udvikle en skabende tilgang til faget, samt håndværksmæssig fremstilling. Eleverne skal opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement, for derved at udvikle tillid til egne evner og muligheder. Eleverne

udvikler kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion er et bærende element i undervisningen.

Slutmål:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne opnår færdigheder i at bruge enkelte redskaber og teknikker. Under gensidig inspiration arbejder eleverne med at give deres ideer fysisk form. Eleverne lærer at bruge de rigtige fagudtryk for redskaber og materialer. Eleverne skal arbejde med at :

- Udvikle personlige håndværksmæssige færdigheder.
- Betjene arbejdsredskaber hensigtsmæssigt.
- Udtrykke sig skabende gennem håndværksmæssigt arbejde.
- Formgive og fremstille enkelte brugsting.
- Præsentere og formidle egne produkter gennem udstilling på skolen.

Madkundskab:

Formålet med undervisningen i hjemkundskab i indskolingen er, at eleverne gennem små læringsforløb stifter bekendtskab med brugen af køkkenets faciliteter. Eleverne skal gennem praktiske færdigheder tilegne sig viden omkring hygiejne i forhold til egen renlighed, samt forarbejdning af madvarer. Eleverne bliver præsenteret for forskellige råvarer, i et fælles forum.

Slutmål:

Børnene skal mærke glæden, livskvaliteten og fællesskabsfølelsen i timerne i et samarbejde der bygger på ligeværd. Gennem traditioner og årstidernes skiften bliver børnene præsenteret for årstidens frugt og grønt. Børnene skal gennem perioden reflektere over, og sætte ord på de sansemæssige indtryk de har opnået, og tage stilling til madens og måltidets betydning for sundheden, for 'en selv og andre. Processen skal føre til et produkt der kan indtages. Mestringen i at skylle af og vaske op er et vigtigt punkt i timerne.

Billedkunst:

Formålet med billedkunstundervisningen i indskolingen :

Formålet med undervisningen i billedkunst er at eleverne ved at producere, opleve og analysere billeder både plane og rumlige bliver i stand til at agttage, reflektere, bruge og forstå billedsproget som et kommunikations- og udtryksmiddel.

Vores læringsmål er at eleverne :

- Oplever glæde ved at fortælle gennem billeder
- Udvikler fantasi og kreativitet
- Lærer at udtrykke og meddele sig i forskellige billedeformer
- Opnår nogle håndværksmæssige færdigheder
- Får kendskab til forskellige materialer
- Lærer at anvende enkle farveblandinger

Sløjd – hos os: træværksted – i indskolingen:

Formål med træværksted/sløjd:

Formålet med faget sløjd i indskolingen er, at eleverne skal lære at arbejde i et træværksted.

Eleverne skal tilegne sig færdigheder og kundskaber, der knytter sig til skabende og håndværksmæssig fremstilling.

De skal udvikle færdigheder i at formgive og fremstille produkter.

Gennem arbejdet med faget skal de blive i stand til at forstå samspillet mellem ide, planlægning, udførsel og det færdige produkt

Elevernes fantasi og glæde ved at skabe, udvikles bl.a. gennem mulighed for fordybelse.

Samarbejde, medbestemmelse og medansvar er vigtige dele i træværkstedet.

Elevernes glæde ved at arbejde og skabe med hænderne udfordres og styrkes.

Der gives basisviden inden de rykker videre til mellemtrinnet.

Materiale- og værktøjskendskab:

Eleverne skal møde forskellige stykker værktøj og selv turde kaste sig ud i brugen af disse.

Hammer, save, knibtang, vinkel, tommestok, limpistol, skruetrækker, brænder og pensel er de værktøjer der præsenteres.

Forskellige materialers muligheder og begrænsninger skal afprøves, fortrinsvis træ (indkøbt) og træ fra naturen (selv fundet) og genbrugsmaterialer.

Tovværk.

Alt i søm og skruer, kramper m.m.

Produkt:

Produktets udseende er ikke det vigtigste, det er fortroligheden med træ, værktøj og mulighederne der styrkes.

Et forløb gennemføres fra inspiration og ide over planlægning og udførelse.

Formgive og fremstille med udgangspunkt i egne ideer.

Praktisk/musiske fag på mellemtrinnet

Valghold udbydes 75 minutter ugentligt for alle elever på mellemtrinnet (3-4-5). Året deles i 4 perioder og med nye hold i hver periode.

Mål:

- **I valgholdstimerne kan eleverne vælge efter interesse. Vi tilstræber mindre holdstørrelser på tværs af klasserne, så der er tid til fordybelse og udvidelse af det sociale rum.**
- **Vi tilstræber at eleverne opnår kundskaber og færdigheder, der øger deres forståelse for sammenhængen mellem det praktiske og det teoretisk**

Følgende fag indgår i årsplanerne over en treårig periode, hvor køkken, håndarbejde og billedkunst tilbydes hver gang:

- **Træværksted**, snitteværksteder, fuglehuse, smedning, boomerangfremstilling, fremstilling af brætspil o.l.
- **Køkken**, køkkenopdragelse-hygge-mål- basisteknikker.
- **Billedkunst**, collage, glas, keramik, maleri, skulptur, tegning, smykker,
- **Håndarbejde**, smykker, syning, strikke, hækle, broderi, filtning, o.l.
- **It**, digitale fortællinger, præsentationer, film.
- **Musik**, kor
- **Idræt**, cykling, orienteringsløb, fodboldskole,

Mellemtrinstimer udbydes 2x75 min ugentligt for alle elever på mellemtrinnet. Året deles i emner. I timerne arbejder vi meget tværfagligt og praktisk orienteret. Vi bruger lokalsamfundet og tager ud i det område vi "bor" i. Når vi begynder et nyt emne, starter vi med en fælles introduktion, hvor mål og indhold gennemgås med og for eleverne. Derefter bliver eleverne delt i grupper på tværs af klasser. Alle forløb evalueres efterfølgende af både elever og lærere.

Emner, der tilbydes over en treårig periode kan være:

- **Billedkunst**, landart, Cobramalerne, arkitektur, skulptur, udsmykning, farvelære, tegning.
- **Geografi**, Grønland, Island, Romeriget, lokalkendskab.
- **Historie**, Romerriget, hekse, lokalhistorie, Danmarkshistorie.
- **Drama**, cirkus, dramaøvelser, kropssprog.
- **Idræt**, cykling, stafetløb, nye og gamle lege, strategospil.
- **It**, Præsentationer, digitale fortællinger, film.
- **Natur/teknik**, dyr, ud i naturen, marinabesøg, naturvejleder.

Mål:

Vi lægger vægt på, at eleverne tilegner sig nogle basale færdigheder. Disse færdigheder er en udbygning af elementer fra indskoling og skal give et supplement til brug i andre sammenhænge og fag.

De praktiske musiske fag i overbygningen

Valgfag: Udbydes 75 minutter ugentligt i overbygningen (6.-9. Klasse). Året deles i 4 -5 perioder. Hver periode er med nye hold.

Mål med valgfag i overbygningen:

Eleverne har muligheden for at vælge valghold efter interesse. På mindre hold arbejdes der på tværs af klasserne og der er herved mulighed for fordybelse i faget og for at møde elever –

også fra andre klasser og med samme interesse.

Vi tilstræber, at eleverne opnår kundskaber og færdigheder, der øger deres forståelse for sammenhængen mellem det praktiske og det teoretiske.

I overbygningen dækkes emner/fag inden for den praktisk-musiske fagrække bredt.

Disse kan fx være:

hjemmekundskab, håndarbejde, it & medier, billedkunst, drama, debat, sløjd, idræt, musik.

Slutmål med valgfag i overbygningen:

At eleverne opnår:

- faglig fordybelse
- erfaringer med eksperimenterende arbejde
- fagspecifikke færdigheder
- refleksive evner

Overbygningstimer

I overbygningstimerne (fælles for 6.-9- klasse 120 min pr uge.) arbejder vi med de praktisk musiske fag i sammenhæng med andre fag.

Formålet er, at eleverne gør sig erfaringer med skabende virksomhed af kreativ og æstetisk karakter koblet med fx et fagligt stof-område.

Fordybelse og engagement er kodeordene, hvori en reflekteret tænkning og en følelsesmæssig optagethed indgår.

Koblingen af teoretisk viden og praktiske muligheder, skal give eleverne et samlet forråd af kundskaber, der gør den enkelte elevs liv rigere og mere mangfoldigt.

Emner/områder i overbygningstimerne kunne være: "At være anderledes – teenage liv", Happenings/Flash mobs/positive pranks, Italien – kultur og kunst og videnskab, projektforbereelse, Hvad er sundhed?, Overbygnings musical.

Slutmål for overbygningstimer:

- at eleverne kan se sammenhænge mellem det kreativ/musiske/æstetiske/teoretiske
- at eleverne får erfaringer, der gør dem i stand til at bruge deres kreativitet i alle sammenhænge
- at eleverne bliver handlekraftige og modige
- at eleverne bliver reflekterende mennesker

